

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

“СВ. КЛ. ОХРИДСКИ”-гр. КЮСТЕНДИЛ

бул. “Цар Освободител”, № 253, тел. 078/52-27-70

E-mail: info_1000002@edu.mon.bg

Утвърдил:

З. Домозетова

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
ЗА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА НА
ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИКА
В ПГСС „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“,
ГРАД КЮСТЕНДИЛ
ЗА УЧЕБНАТА 2023 - 2024 ГОДИНА

Процедурата е утвърдена със заповед №..... 168 / 11.12.2023г. .... и приета на
Педагогически съвет с протокол №..... 4 / 11.12.2023г. ....

I. ОСНОВНИ ИДЕИ

Пътят към успешен процес на приобщаващо образование минава през училищното лидерство, през превръщането на училището в общност от професионалисти, които имат знанията, и уменията да бъдат полезни на децата, които работят в отношение на доверие, в екип и с участието на родителите.

Качественото образование е право на всеки, като приобщаващото образование е неизменна част от това право.

II. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона;
3. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
4. Консултации по учебни предмети;
5. Карьерно ориентиране на учениците;
6. Занимания по интереси;
7. Библиотечно-информационно обслужване;
8. Грижа за здравето;
9. Поощряване с морални и материални награди;
10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;

III. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА

А. Дейности, свързани с екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти. Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Изготвяне на програми за развитие на учениците с обучителни трудности.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители и ресурсен учител

Б. Дейности, свързани с допълнително обучение на учениците. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители

Психологическа подкрепа на учениците и развиване на умения за учене.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

В. Дейности, свързани с кариерно ориентиране на учениците. Осигуряване на подходящи информационни материали за учениците .

Срок: час на класа

Отговорник: Класни ръководители

Процеса на търсене и кандидатстване за работа. Умение за писане на CV и мотивационно писмо. Беседа и упражнение с учениците от XI, XII класове.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Учители по български език и литература

Провеждане на беседи с външни гости. Покана на родители на ученици с различни професии в час на класа, за учениците от VIII, IX, X, XI, XII.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Класни ръководители

Г. Дейности, свързани със занимания по интереси.

1. Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

2. Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия – тържества, конкурси, състезания, концерти.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Д. Дейности, свързани с библиотечно-информационно обслужване.

Осигуряване на достъп до училищната библиотека и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Срок: 30.06.2024г.

Отговорник: Всички учители

Е. Дейности, свързани с грижа за здравето на учениците. Осигуряване на сигурна и безопасна материална база.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител, медицинско лице

Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител, медицинска сестра, външни лектори

Провеждане на тематични инструктажи.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсни учители

Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Ж. Дейности, свързани с поощряване на учениците с морални и материални награди. Съобщаване и похвала за постижения на отделни ученици в областта на науката, спорта, изкуството и др., за приноса им към развитието на училищната общност по радиоуредбата на училището.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех, високи постижения и принос към развитието на училището.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Връчване на похвални писма до родителите на ученици с принос в учебния процес и включване в инициативи и мероприятия.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Материални награди за високи постижения на отделни ученици.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор

И. Дейности, свързани с превенция на насилието.

1. Провеждане на регулярни срещи с ръководството на училището и педагогическия и непедагогическия екип и родителите с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

2. Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз или насилие и ученици с агресивно поведение от педагогически съветник.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

3. Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Класни ръководители, комисия по превенция на насилието и тормоза в училище

4. Разговори с родителите и осигуряване на своєвременна психологическа подкрепа на ученици в риск.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

5. Провеждане на лекции, беседи, презентации по актуални теми:

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

6. Ангажиране на Ученическия съвет и ученици доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и обществото. Осъществяване на мярката връстници обучават връстници.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Ученици, директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

7. Диагностициране на климата в класа и на груповите взаимоотношения. Подпомагане на учениците при решаването на конфликти и създаване на отношения, основани на толерантност, приемане и разбирателство.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

8. Използване на посредник при разрешаване на конфликти в училище.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: родители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

9. Провеждане на вътрешно училищни обучения на преподавателите за справяне с агресията на учениците.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

10. Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Родители, директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

11. Съвместна работа с Дирекция за социално подпомагане, Детска педагогическа стая и други институции.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Й. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

1. Дейности, свързани с мотивация на учениците:

Приемане на Етичен кодекс на учениците.

Срок: септември 2023 г.

Отговорник: председател комисия

Създаване на клубове и групови занимания по интереси.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Ръководители на групи по интереси

Провеждане на тематични училищни конкурси и мероприятия, осигуряващи възможности за изява на учениците.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Създаване на добра практика за зачитане на напредъка и успехите на учениците – награди, грамоти, поздравителни съобщения по уредбата на училището, похвални писма до родителите.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор ресурсен учител

Осигуряване на възможност за пълноценен диалог и взаимоотношения между учениците.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Провеждане на дискусии и беседи с учениците от различните образователни степени на тема смисъла от образование, лични интереси, успешна реализация.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор

Прилагане на конкретни мерки за подобряване на дисциплината в часовете с цел осигуряване на благоприятна атмосфера за работа:

- Точни критерии за взаимоотношенията в класната стая;
- Взаимоуважението като основен принцип на отношенията учител – ученик и ученик – ученик;
- Изготвяне и спазване на критериите за оценяване;
- Спазване на умерена дистанция и доверителна връзка учител – ученик-родител;
- Разнообразяване методите на преподаване;
- Осъществяване на своевременна обратна връзка и конкретни препоръки от учителите по всички предмети;
- Отчитане напредъка на ученика
- включване на родители в учебния процес с посещаване на учебни часове

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор

Осигуряване на консултации по отделните предмети.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители

Отчитане на индивидуалния напредък в обучението на всеки ученик и за придобитите компетентности.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители

2. Дейности, свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение.

Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици от и изготвяне на план за личностна подкрепа. Планът за подкрепа включва:

- целите, задачите и видът на допълнителната подкрепа за личностно развитие;
- описание на възможностите, силните страни и потенциала на ученика за включване и участие в образователния процес;
- определяне на срока на предоставяне на допълнителната подкрепа;
- определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на ученика;
- определяне на начини за оценяване на напредъка на ученика;
- определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
- определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
- описание на скритата работа с ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя на ученика, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;
- описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор, всички учители и ресурсен учител

Обсъждане от ученика и класния ръководител с цел изясняване и получаване на подкрепа за разрешаването му.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор и класни ръководители

Консултиране на ученика и родителите с ресурсен учител, социален работник и образователен медиатор.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор

Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Включване на ученика в дейности в полза на класа или училището, съобразено с неговите желание и възможности.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Изготвяне на индивидуални програми за допълнителна педагогическа, психологическа и социална подкрепа на съответните ученици.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

К. Дейности, свързани с ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

1. Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

2. Определяне със заповед на директор на координатор за организиране и координиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: м. Септември 2023г.

Отговорник: Директор

3. Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището като се определя водещ на случая. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището и личностното му развитие.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: ЕПЛРП

4. Диагностициране на точните проблемни области на учениците с обучителни затруднения.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: ЕПЛРП, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

5. Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици от всички степени на образование и изготвяне на план за личностна подкрепа.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

6. Координаторът предлага на директора да утвърди съставът на екипа за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор

7. Установените екипи осигуряват консултации по предмети, психологическа и социална подкрепа на нуждаещите се ученици.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: ЕПЛРП

8. Насочване за индивидуална работа със социален работник, образователен медиатор, ресурсен учител.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

9. Координаторът предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, център за подкрепа на личностното развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

10. Координаторът координира работата с родителя на ученика, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

11. Координаторът координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор

14. Координаторът координира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор

15. След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година координаторът изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището. Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

16. Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи и степени на образование на учениците или между институциите в системата на училищното образование.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА:

1. Създаване на екипи за подкрепа за личностно развитие за ученици (ЕПЛР) със специални образователни потребности (СОП).

Срок: м. IX.2023 г., Отг. Директор

2. Изготвяне и утвърждаване на График за провеждане на заседанията на ЕПЛР на ученици със СОП.

Срок: м. IX-XI.2023 г., Отг. Директор, председател на ЕПЛР

3. Изготвяне на Годишен план за работа на училищния психолог, логопед, ресурсни учители.

Срок: м. IX-XI.2023 г., Отг. Членове на ЕПЛР

4. Изготвяне на индивидуални учебни програми за учениците със СОП.

Срок: м. IX-XI.2023 г., Отг. Ресурсен учител, учители по учебни предмети.

V.. ДЕЙНОСТИ ПРИ РАБОТА С ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ, НА КОИТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

A. Дейности свързани с включването на учениците със СОП в общообразователната среда

1. Обсъждане и приемане на Екипите за допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със специални образователни потребности.

Срок: IX.2023г.

Отговорник: ресурсен учител членове на ЕПЛРП

2. Изготвяне и утвърждаване графика на Екипа за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП към училището.

Срок: 30.IX.2023г.

Отговорник: ресурсен учител членове на ЕПЛРП

3. Изготвяне, утвърждаване и съгласуване графика за дейността на ресурсния учител.

Срок: 30.IX.2023г.

Отговорник: ресурсен учител

4. Оформяне и заверка на задължителната училищна документация.

Срок: 30.IX.2023г.

Отговорник: ЕПЛРП, ресурсен учител

5. Създаване на подходяща материално техническа база и съответни нагледни средства-учебни пособия и дидактически материали, с цел осигуряване на качествен учебно-възпитателен процес за децата от ресурсната група.

Срок: IX.2023г.

Отговорник: ресурсен учител

Б. Дейности във връзка с образователно- възпитателната дейност

1. Идентифициране образователните и възпитателните потребности на учениците със СОП включени в групата за допълнителна подкрепа.

Срок: 30.IX.2023г.

Отговорник: ресурсен учител членове на ЕПЛРП

2. Изготвяне на план за подкрепа на всеки ученик в групата за допълнителна подкрепа, в зависимост от неговите специфични особености и индивидуални потребности.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Координатор, ЕПЛРП, ресурсен учител

3. Проследяване динамиката в развитието на познавателните процеси и личностното развитие, отчитане резултатите от плана за подкрепа на учениците със СОП.

Срок: 30.I.2024г.

30.V.2024г.

30.VI.2024г.

Отговорник: ресурсен учител членове на ЕПЛРП

В. Консултативна дейност

1. Запознаване на учителите, предложили ученици за допълнителна подкрепа, със спецификата на ресурсното обучение.

Срок: 15.IX.2023г.

30.VI.2024г.

Отговорник: ресурсен учител

2. Срещи с родителите на учениците, включени в група за допълнителна подкрепа, с цел запознаването им с изготвените планове за подкрепа и с формите и техниките на работа.

Срок: 30.X.2023г.

Отговорник: ресурсен учител членове на ЕПЛРП

3. Участие в родителски срещи и консултации, общоучилищни дейности и разясняване същността и новостите на допълнителната подкрепа.

Срок: м. IX. 2023г.

м. VI. 2024г.

Отговорник : ресурсен учител

4. Провеждане на консултации с класните ръководители по въпроси, свързани с образователните потребности, произтичащи от проблемите на всеки ученик; методите и похватите за компенсация, рехабилитация и корекция на уврежданията в процеса на обучение. Осигуряване на методическа литература.

Срок: м. IX. 2023г.

м. VI. 2024г.

Отговорник: ресурсен учител

6. Консултация с ресурсен учител, социален работник и образователен медиатор за учители и родители на тема: „Как да реагират родителите на нарушенията в детското развитие?“

Срок: 30.10.2023г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

7. Участие в работата на педагогическите съвети, както и в различни организационни и методически форми, свързани с дейността на училищата.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

IV. Дейности с ученици

1. Участия на учениците в тържества, празници, възстановка на обичаи и традиции, мероприятия и инициативи на училището.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

2. Участие на децата със СОП в извънучилищни дейности и културни мероприятия за постигане на по-добра адаптация и социализация в обществото.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

3. Наказанията при кражба и противообществени прояви от учениците.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

VI.Квалификационна дейност

1.Обучителени семинари.

Срок: 30.06.2024г

Отговорник: Директор, всички учители, социален работник, образователен медиатор и ресурсен учител

Настоящата програма е неделима част от Годишния план на училището и е приета на заседание на Педагогическия съвет Протокол № 4/11.12.2023.. и утвърдена със Заповед № 168/11.12.2023г.